



Minister Klimatu i Środowiska

DSA-WPE.050.1.2025.BZ
3661823.14691054.11904196
Warszawa, 02-04-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w załączeniu przekazuję odpowiedź na interpelację o numerze K10INT8205 Posłów Michała Wosia oraz Dariusza Mateckiego w sprawie wpływu zamykania elektrowni węglowych na rynek pracy i gospodarkę lokalną.

W zakresie właściwości Ministra Klimatu i Środowiska przekazuję odpowiedź na poniższe pytania, zwracając jednocześnie uwagę, że odpowiedzi na interpelację udzielił również Minister Przemysłu w odrębnym piśmie.

1. Jakie działania podejmuje rząd by nie dopuścić do zamykania elektrowni oraz jakie działania podejmuje w celu ograniczenia negatywnych skutków społecznych zamykania elektrowni węglowych?

Polska, solidarnie z innymi krajami Unii Europejskiej, podejmuje kroki w budowy konkurencyjnej gospodarki zeroemisyjnej, obniżenia kosztów produkcji energii i budowy bezpieczeństwa energetycznego, ekonomicznego i zdrowotnego. Transformacja energetyczna jest jednym z kluczowych elementów tego procesu, który obejmuje odejście od technologii o wysokich kosztach produkcji i wysokim uzależnieniu od importu, na rzecz rozwiązań opartych o krajowe zasoby o niższych kosztach produkcji i użytkowania. Jest to proces wieloletni, którego skuteczność zależy od odpowiedniego planowania, wsparcia społecznego oraz dostosowania do lokalnych uwarunkowań.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska z pełnym zaangażowaniem dąży do tego, aby proces transformacji był prowadzony w sposób sprawiedliwy i społecznie akceptowalny, a ewentualne, przejściowe negatywne skutki dla mieszkańców, zostały zminimalizowane.

Priorytetem jest wypracowanie rozwiązań, które umożliwią nie tylko łagodzenie skutków odchodzenia od energetyki węglowej, ale również stworzenie nowych perspektyw rozwoju regionów. Dobrze przeprowadzona transformacja to otwarcie nowych możliwości. Wiele regionów na świecie, które przeszły podobny proces, udowodniło, że zmniejszanie wydobywania w kopalniach może stać się impulsem do innowacji, rozwoju nowych sektorów gospodarki i poprawy jakości życia mieszkańców. Wdrożenie skutecznych działań wymaga ścisłej współpracy rządu, samorządów, organizacji społecznych oraz sektora prywatnego. Kluczowe jest nie tylko zapewnienie wsparcia dla osób zmieniających zatrudnienie, lecz także inwestowanie w alternatywne źródła zatrudnienia oraz tworzenie nowych perspektyw gospodarczych.

Inwestycje procesu transformacji

Transformacja energetyczna oznacza budowę nowych mocy wytwórczych OZE, termomodernizację budynków, transformację ciepłownictwa i wiele innych działań. Wszystkie te procesy tworzą nowe miejsca pracy. W kolejnych latach i dekadach Polska będzie realizowała bezprecedensowy w swojej skali proces inwestycyjny. W ramach działań aktualnie projektowanych dla realizacji procesu transformacji przewiduje się:

- a. Projekty badawcze w celu zmiany technologii na bezemisyjne procesowo i energetycznie,
- b. Projekty badawcze w celu zmiany starych technologii na technologie gospodarki obiegu zamkniętego,
- c. Projekty inwestycyjne w celu projektowania i wdrażania nowych procesów produkcyjnych,
- d. Projekty inwestycyjne w celu modernizacji zakładów produkcyjnych,
- e. Projekty inwestycyjne instalacji źródeł OZE, ciepła odpadowego, efektywności energetycznej.

Modernizacja istniejącego przemysłu

Obszary, na których zlokalizowane są kopalnie i elektrownie konwencjonalne to jednocześnie obszary silnie uprzemysłowione. Dużą rolę odgrywa w nich przemysł ciężki obejmujący hutnictwo, metalurgię, przemysł chemiczny czy produkcję maszyn. Modernizacja przemysłu ciężkiego i jego rozwój jest czynnikiem łagodzącym równoległe zmiany w wygaszanych kopalniach i elektrowniach. Modernizacja realizowana będzie poprzez wdrażanie innowacyjnych technologii, które pozwolą na zwiększenie wydajności sektora. Transformacja przemysłu ciężkiego wymaga wprowadzenia nowoczesnych rozwiązań i źródeł energii, takich jak energia odnawialna, wodór, nowoczesne materiały i technologie recyklingu oraz automatyzacja i cyfryzacja procesów produkcyjnych. Procesy modernizacyjne i tworzenie nowych technologii realizowane będzie przy współpracy takich organizacji jak m.in. PFR, NCBR czy PARP.

Budowa nowego przemysłu

Równoległe do modernizacji istniejącego przemysłu niezbędne jest budowanie od podstaw nowego sektora przemysłowego opartego na innowacyjnych technologiach, który stanie się filarem zrównoważonego rozwoju gospodarczego i konkurencyjności na globalnym rynku. Obszary, na których wygaszane są elektrownie konwencjonalne i zmniejszane jest wydobywanie węgla są preferowane dla lokalizacji nowych inwestycji przemysłowych, ze względu na rozwiniętą infrastrukturę i dobrze wykwalifikowaną kadrę. Nowoczesny przemysł wysokich technologii najszybciej będzie rozwijać się w dziedzinach takich jak produkcja i magazynowanie energii odnawialnej, technologie wodorowe, zaawansowana inżynieria materiałowa, ekologiczne rozwiązania w transporcie oraz automatyzacja i cyfryzacja procesów produkcyjnych. Rozwój nowych gałęzi przemysłu powinien być wspierany przez ww. instytucje m.in. PFR, NCBR czy PARP, które odegrają kluczową rolę w finansowaniu badań, wdrożeniach oraz budowaniu ekosystemu współpracy między biznesem, nauką i administracją publiczną. Inwestowanie w technologie przyszłości pozwoli

nie tylko na tworzenie nowych miejsc pracy, ale również na rozwój gospodarczy regionów przechodzących transformację energetyczną oraz na budowanie długofalowej odporności gospodarki na zmieniające się warunki rynkowe i klimatyczne.

Rynek Mocy

Z inicjatywy MKiŚ ustawą z dnia 24 stycznia 2025 r. o zmianie ustawy o rynku mocy (Dz.U. poz. 159) wprowadzono aukcje uzupełniające na rynku mocy. Aukcje te są dodatkowym procesem przetargowym, obok pierwotnych procesów rynku mocy, tj. aukcji głównych i dodatkowych. W aukcjach uzupełniających, w przeciwieństwie do pozostałych procesów aukcyjnych, mogą uczestniczyć również jednostki niespełniające limitu emisji 550 gCO₂/kWh (w tym elektrownie opalane węglem). Taką możliwość – w ograniczonym czasie i pod rygorystycznymi warunkami w drodze wyjątku – umożliwi rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1747 z dnia 13 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenia (UE) 2019/942 i (UE) 2019/943 w odniesieniu do poprawy struktury unijnego rynku energii elektrycznej (Dz. Urz. UE L z dnia 26.6.2024 r.). Należy jednak podkreślić, że decyzje o uczestnictwie lub braku uczestnictwa w aukcji uzupełniającej, certyfikacji do aukcji oraz certyfikacji ogólnej, są podejmowane indywidualnie przez każdego dostawcę mocy.

Społeczny Fundusz Klimatyczny

Zgodnie z nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przyjętą przez Sejm 15 maja 2024 r., rząd stworzy Społeczny Fundusz Klimatyczny. Pomoże on gospodarstwom domowym, małym przedsiębiorstwom, użytkownikom transportu oraz tym najbardziej narażonym na ubóstwo energetyczne. Jest to nowe narzędzie finansowe w wysokości ok. **50 mld zł**, pozwalające na ekonomiczne wyrównanie szans poszczególnych państw przechodzących transformację energetyczną. Społeczny Fundusz Klimatyczny zostanie uruchomiony w roku 2026.

4. Jakie inwestycje zastępcze planowane są w regionach najbardziej dotkniętych zamykaniem elektrowni węglowych?

Odpowiedź w zakresie niniejszego pytania została przedstawiona również w odpowiedzi na pytanie 1.

Do realizacji celów klimatyczno-energetycznych niezbędne jest wsparcie finansowe. Obecnie najważniejszymi źródłami wsparcia w zakresie właściwości Ministra Klimatu i Środowiska są: program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS), Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), czy wpływy z systemu EU ETS, które są wydatkowane m.in. w ramach Funduszu Modernizacyjnego. To wsparcie będzie komplementarne do działań przewidzianych przez regiony w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO), których elementem są działania finansowane ze środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

Jako kluczowe narzędzie służące zapewnieniu, by transformacja na rzecz gospodarki neutralnej dla klimatu przebiegała w sposób sprawiedliwy, został ustanowiony Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji (MST).

Jednym z filarów MST jest Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), którego celem jest wsparcie regionów najbardziej dotkniętych skutkami transformacji. W ramach tego Funduszu dla Polski dostępne jest ok. 3,85 mld EUR do zagospodarowania przez regiony węglowe (w tym te obejmujące elektrownie) w województwie śląskim, małopolskim, wielkopolskim, dolnośląskim (alokacja ok. 415 mln EUR) i łódzkim.

Środki z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji dały regionom węglowym impuls do działania, teraz potrzeba dalszego stabilnego wsparcia finansowego, celem utrzymania zaangażowania do działania lokalnych społeczności. Rząd RP oraz Ministerstwo Klimatu i Środowiska zabiega i będzie zabiegać o wsparcie finansowe naszych regionów, w tym zwłaszcza regionów węglowych, w kolejnej unijnej perspektywie finansowej.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM